

ЕКОНОМІЧНИЙ ЗМІСТ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ ЇХ ВИКОРИСТАННЯ

Белінська Ю.І., Мардус Н.Ю.

Національний технічний університет

«Харківський політехнічний інститут», м. Харків

Обов'язковою складовою необоротних активів є основні засоби. Оскільки основні засоби є одним з найважливіших елементів виробництва, в економічній науці триває дискусія щодо визначення основних засобів як економічної категорії, їх класифікації, функціонування та відтворення.

Найбільш повне визначення категорії «основні засоби» пропонується сформулювати таким чином: основні засоби – це активи з терміном корисного використання більше одного року, які використовуються на підприємствах в декількох операційних циклах з метою отримання економічної вигоди, не втрачаючи при цьому матеріально-речової форми, та переносять свою вартість на знов створену продукцію частинами у вигляді нарахованих амортизаційних відрахувань.

Економічний зміст основних засобів розкривається через їх класифікацію за різними ознаками: функціональним призначенням, галузями, речовим та натуральним характером, видами, використанням і належністю. За функціональним призначенням розрізняють виробничі основні засоби, які безпосередньо беруть участь у виробничому процесі або сприяють його здійсненню (будівлі, споруди, силові машини й обладнання, робочі машини тощо, які використовуються у сфері матеріального виробництва) та невиробничі основні засоби, які не беруть безпосередньої участі в процесі виробництва і призначені, в основному, для обслуговування комунальних і культурно-побутових потреб працівників.

Проведене дослідження теоретичних та практичних аспектів ефективності використання основних засобів на досліджуваному підприємстві дозволяє зробити такі висновки та пропозиції:

- уведення в дію невстановленого обладнання або реалізація зайвого, а також здача основних засобів, що простоюють, в оренду;
- зменшення цілоденних простоїв;
- підвищення коефіцієнта змінності через кращу організацію виробництва;
- підвищення середньоденного виробітку обладнання за рахунок його модернізації, інтенсивнішого використання.